

Η αγάπη των ανθρώπων για τον οίνο αποτυπώνεται στην ελληνική μυθολογία (Θωμάς Μαυρομούστακος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας ΕΚΠΑ)

[/ Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Παρασκευή οίνου. Ακόμη και σήμερα στα χωριά της Κύπρου χρησιμοποιούν την ίδια συσκευή για την παρασκευή οικιακού οίνου

«Αγαλλίαμα καρδίας και ευφροσύνη ψυχής· οίνος πινόμενος εν καιρώ αυτάρκης». (Ο οίνος δημιουργήθηκε για να υποβοηθεί την υγεία και τη ζωή και να ευχαριστεί τους ανθρώπους όταν πίνεται με μέτρο)

Σοφ Σιρ 31, 28

Εισαγωγή: Η Ελλάδα είναι η χώρα, που στα «ηφαίστεια κλήματα έχει σειρά», όπως γράφει στο “΄Αξιον Εστί” ο βραβευμένος με την ύψιστη τιμή, ποιητής Οδυσσέας Ελύτης. Απόγονος της χώρας του Διόνυσου, ο Ελληνικός λαός αγαπάει τον οίνο «ως προϊόν φαρμακευτικόν, χαριέστατον, εύτροφον και τονωτικόν». Γι’ αυτό, πριν μπούμε στο κυρίως θέμα, ας αναφερθούμε πολύ σύντομα στις παραδόσεις μας οι

οποίες σχετίζονται με το αμπέλι και τον οίνο.

Στο βιβλίο «Τα Κυριακάτικα» η συγγραφέας Σταυρούλα Κοράκου περιγράφει τον ωραίο Βοιωτικό μύθο για τη γέννηση του Διόνυσου. «Ο Δίας ερωτεύτηκε τη Σεμέλη, μία από τις κόρες του Κάδμου, του μυθικού βασιλιά της Θήβας, κι ενώθηκε μαζί της, τάζοντάς της ότι θα ικανοποιούσε κάθε της επιθυμία. Η Σεμέλη του ζήτησε να παρουσιαστεί μπροστά της με όλη του τη μεγαλοπρέπεια, όπως τότε που παντρεύτηκε την Ήρα. Αρνήθηκε στην αρχή ο Δίας, αλλά κατόπιν επιμονής της Σεμέλης αναγκάστηκε να εμφανιστεί στην κάμαρή της πάνω στη λαμπερή του άμαξα, κρατώντας στο χέρι τον κεραυνό και συνοδευόμενος από βροντές και αστροπελέκια. Η Σεμέλη έπεσε νεκρή από τον κεραυνό ή την τρομάρα της, η κάμαρή της κάηκε και το αγέννητο παιδί τους, έξι μηνών τότε, κινδύνεψε να χαθεί. Όμως, ο Δίας έσχισε το μηρό του, έβαλε μέσα το παιδί και έρραψε τη σχισμή. Όταν συμπληρώθηκε ο χρόνος κύησης, ο Δίας έκοψε τα ράμματα και από το άνοιγμα πετάχτηκε ο Διόνυσος». Ο όλος μύθος επεξηγεί τη βλάστηση. Ο Διόνυσος-βλαστός γεννιέται από τον οφθαλμό λίγο πάνω από το γόνατο της κληματίδας (Δίας). Η Σεμέλη-κλήμα κατά τη χειμερία νάρκη του φυτού μοιάζει με κούτσουρο κεραυνοβολημένο.

Ο Διόνυσος -μέσω του Ικάρου- φροντίζει να διαδώσει την άμπελο, δωρίζοντας στο βασιλιά Ικάριο μια κληματαριά. Ο Ικάριος φυτεύει αμπέλι και τρυγάει τα σταφύλια και φτιάχνει κρασί. Η νύμφη Ακμή και δύο χωρικοί μεθύουν από το προϊόν της αμπέλου. Όταν συνέρχονται, νομίζουν ότι ο Ικάριος θέλησε να τους δηλητηριάσει. Έτσι, οι δύο χωρικοί τον σκότωσαν και έθαψαν κρυφά το πτώμα του. Η κόρη του Ηριγόνη έδωσε η ίδια τέρμα στη ζωή της. Κρεμάστηκε από το δέντρο, στις ρίζες του οποίου το πτώμα οσμίστηκε το σκυλί του Μαίρα και ψόφησε. Λυπήθηκε ο Διόνυσος για το θάνατό του φίλου του, της κόρης του και του σκύλου του. Γι' αυτό τους μεταμόρφωσε σε αστερισμούς στον ουρανό. Τον Ικάριο το μεταμόρφωσε σε Μεγάλη Άρκτο και την κόρη του Ηριγόνη σε Μικρή Άρκτο, το δε σκυλί του Μαίρα σε αστερισμό του Κυνός.

Λίγα ακόμη από τη μυθολογία των Ελλήνων, που σχετίζεται με τον οίνο. Γράφει ο Γ.Α. Ρηγάτος στο βιβλίο του «Θεών και ανθρώπων πάθη»: Οι Οينوτρόπες ήταν κόρες του Άνιου και της Δωρίππης. Ο Άνιος ήταν ιερέας του Απόλλωνα στη Δήλο. Η Δωρίππη εγγονή του Διονύσου. Όχι τυχαία, ήταν μια σύζευξη του θεού του φωτός (της ποίησης, της μουσικής και της θεραπευτικής τέχνης) με τη θεά της βλάστησης, της μέθης και της ψυχαγωγίας. Σύζευξη διονυσιακή και απολλώνεια. Τα ονόματά τους-ούτε κι εκείνα είναι τυχαία: Οινώ, Ελαίς (ή Ελαιώ) και Σπερμώ. Είχαν τη θεία δωρεά απ' τον Διόνυσο: Ό,τι έπιαναν γινόταν οίνος, έλαιον ή σπέρματα σιτηρών. Ο μύθος παραπέμπει στα βασικά προϊόντα του τόπου και της ευρύτερης περιοχής και με τους θεούς προστάτες: Διόνυσο, Αθηνά και Δήμητρα.

Από αυτά φαίνεται καθαρά ότι οι Έλληνες αγαπούσαν τον οίνο και υπηρετούσαν με πάθος τον θεό, τον έξυπνο, ζωντανό και ερωτικό Διόνυσο. Σύμφωνα με τον μύθο, ο Διόνυσος είχε απαχθεί από Ετρούσκους πειρατές στο δρόμο του για την Ιταλία. Φανέρωσε όμως τη θεϊκή του υπόσταση φυτεύοντας ένα αμπέλι, που αναρριχήθηκε στο κατάρτι μετατρέποντας τους πειρατές σε δελφίνια. Η Αριάδνη, κόρη του Μίνωα βασιλιά της Κρήτης και σύζυγος του Διόνυσου, του χάρισε δύο γιούς, τον Στάφυλο και τον Οينوπίωνα, καθώς και μία κόρη την Ευάνθη.

[Συνεχίζεται]